

700 bladzijden Dostojevski in anderhalf uur knetterend toneel

THEATER 700 bladzijden in 1,5 uur toneel: tijd besparen doe je sowieso met *Boze geesten* van Lazarus, maar het is voor de schuwung dat je moet gaan.

Ze kunnen intussen gerust Fjodor zeggen tegen Dostojevski, de mannen van Lazarus. Na eerder *De idiot*, *Misdaad en straf* en *Karamazov* zitten ze met *Boze geesten* aan hun vierde toneelbewerking van de romans van deze Russische grootmeester. Met genoeg oneerbied en vurig spel zoals het een beetje revolutie betaamt.

Een gevallen kroonluchter en een harmonieuze samenzang die onttaardt in een fuifbeat. De be-ginscene is meten ook in een no-tendop de totale vernietiging waar *Boze geesten* naartoe bouwt. Tussenin: veel gepraat, gevoel, veel bedissen en schermutselin-gen in dit existentiële carnavaal.

Stonden Dostojevski's romans vroeger vooral goed op de stevige boekplank van de bedaarde in-tellectueel, tegenwoordig is hij helemaal cool bij het jonge volk-je. Sinds enkele Tiktok-influen-cers zijn *Witte nachten* aanprezen, merken boekhandels een her-nieuwde interesse. Licht het aan de eenzaamheid, vertwijfeling en situuloosheid waaraan zijn perso-nages lijden en waarin een jonge generatie zich herkent? Vrolijk word je er niet van, maar kijk, daarvoor heb je dan Lazarus! Om zulke turven een zodanige schuwung te geven dat de tragiek van de mens een heerlijke pik-zwarte komedie wordt.

Kleine mensen

Boze geesten speelt zich af in een provinciestad waar enkele ou-de revolutionairen het zich com-fortabel hebben gemaakt terwyl

Boze geesten is knetterend ensembletheater. © Raymond Malletier

de jonge garde van het sociale ge-nootschap er in boel belandt. Het benefit dat er wordt georganiseerd loopt in het honderd, ter-wijl ondertussen elders de echte revolutie wordt voorbereid. De personages zijn de kleine mens

ten voeten uit, in hun zelfgenoeg-zamheid en zelfbeklag. Het boek werd geschreven in 1872, maar zinspeelt evengoed op de huidige Europese samenleving. Lazarus balde meer dan 700

pagina's in anderhalf uur toneel, met slimme weglatingen, dubbel-rollen en enkele opzichtige filmi-sche trucs: twee grote trommen dienen ook voor de geluidseffec-ten bij de gevechten, en een bla-zer zorgt voor dramatisch wappe-rende haren. En het generatie-conflict in het verhaal? Op scene blijft dat spel van generaties een-zigzaam. Van matrone Ineke Nijssen over de vaste Lazarus-kern (Pieter Genard, Günther Lesage, Koen De Graeve, Ryszard Turbiasz en Joris Van den Brande) tot de jonge gar-de (Lilith Pas en Anna De Graeve): samen maken ze knetterend en-sembletheater. Fjodor is zowaar een coole Rus!

Liv Laveyne

BOZE GEESTEN

Lazarus

Tot 24 maart in theater Arsenaal, Mechelen. Daarna op tournee.

★★★★☆